

Редакція:

Проект
(неофіційний текст)

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

№

Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я
працівників під час роботи з екранними пристроями

Відповідно до статті 28 Закону України „Про охорону праці”, пунктів 8 та 10 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 423 (зі змінами)

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями, що додаються.

2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 26 березня 2010 року № 65 „Про затвердження Правил охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 19 квітня 2010 року за № 293/17588.

3. Департаменту заробітної плати та умов праці (Товстенко О.П.) забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Ольгу Крентовську.

Міністр Андрій Рева

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства
соціальної політики
України

_____ 2017 року №

_____

ВИМОГИ

ЩОДО БЕЗПЕКИ ТА ЗАХИСТУ ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ ПІД ЧАС РОБОТИ З ЕКРАННИМИ ПРИСТРОЯМИ

I. Загальні положення

1.1. Ці Вимоги поширюються на суб'єктів господарювання незалежно від форм власності та організаційно-правової форми, які у своїй діяльності здійснюють роботу, пов'язану з використанням екранних пристроїв.

1.2. Ці Вимоги встановлюють мінімальні вимоги до безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями незалежно від їхнього типу та моделі.

1.3. Ці Вимоги не поширюються на:

робочі навчальні місця учнів, студентів у комп'ютерних класах (кабінетах) вищих, професійно-технічних, загальноосвітніх навчальних закладів;

робочі місця пілотів, водіїв або операторів транспортних засобів, обладнані електронно-обчислювальними машинами (далі – ЕОМ) з відеодисплейним терміналом (далі – ВДТ) і периферійними пристроями (далі – ПП), ЕОМ у системах оброблення даних на борту засобів

сполучення, ЕОМ у складі машин і обладнання, що переміщуються в процесі роботи;

робочі місця працівників, які займаються обслуговуванням, ремонтом і налагодженням ЕОМ з ВДТ і ПП;

портативні системи оброблення даних, якщо вони не постійно використовуються на робочому місці;

обчислювальні машинки (калькулятори), касові апарати та прилади з невеликими пристроями індикації даних або результатів вимірювання;

друкарські машинки класичної конструкції, обладнані ВДТ (дисплейні друкарські машинки);

планшети, смартфони, мобільні телефони.

1.4. Ці Вимоги не обмежують право роботодавця встановлювати більш жорсткі вимоги до безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями, якщо це не суперечить чинному законодавству.

1.5. Терміни у цих Вимогах уживаються в таких значеннях:

електронно-обчислювальна машина (ЕОМ) – електронно-обчислювальна машина з обов'язковими додатковими пристроями, системними елементами (пристрої для друку, сканери, модеми, блоки безперервного живлення та інші спеціальні периферійні пристрої);

відеодисплейний термінал (ВДТ) – частина ЕОМ, що містить пристрій для візуального відображення інформації;

екранний пристрій – алфавітно-цифровий або графічний екран (дисплей), незалежно від того, який метод індикації покладений в основу пристрою;

користувач ЕОМ з ВДТ і ПП – працівник, який використовує екранні пристрої у своїй роботі;

периферійні пристрої (ПП) – сукупність обов'язкових додаткових пристроїв, які використовуються в процесі діяльності оператора ЕОМ (клавіатура, маніпулятор „миша”, дискова система, WEB-камера, звукова система, модем, мікрофон, принтер, сканер, LED підсвічування тощо);

робоче місце – сукупність устаткування, що включає екранний пристрій, який може доповнюватись клавіатурою або пристроєм введення та/або

програмним забезпеченням, що являє собою інтерфейс „оператор-ЕОМ”, іншими приладами, периферійними пристроями, що включають пристрої для дискет, документів, телефон, модем, друкувальний пристрій, робоче крісло і робочий стіл або робочу поверхню, а також необхідне виробниче середовище.

II. Загальні обов'язки роботодавця

2.1. Роботодавець зобов'язаний:

проводити аналіз робочих місць з метою оцінки стану безпеки та захисту здоров'я працівників (зокрема, щодо виявлення потенційних ризиків, пов'язаних із погіршенням зору, порушенням фізичного стану, стресом) та його покращення;

вживати необхідних заходів для усунення виявлених в такий спосіб ризиків з урахуванням їх додаткового та/або спільного впливу.

2.2. Роботодавець зобов'язаний вживати необхідних заходів для забезпечення безпеки та захисту здоров'я працівників при використанні як нового устаткування з екранними пристроями, так і того, що вже перебуває в експлуатації.

2.3. Роботодавець повинен проінформувати працівників про умови праці та про наявність на їх робочому місці небезпечних та шкідливих виробничих

факторів.

2.4. Роботодавець зобов'язаний забезпечити проведення навчання працівників і перевірку їх знань з питань охорони праці відповідно до вимог Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 26 січня 2005 року № 15,

zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 231/10511.

2.5. Роботодавець повинен забезпечити працівникам проведення необхідної підготовки з використання ЕОМ з ВДТ і ПП та інших екранних пристроїв до початку роботи з ними, а також у випадках значної модифікації в організації роботи такого устаткування.

2.6. Роботодавець повинен планувати діяльність працівника (користувача ЕОМ з ВДТ і ПП) таким чином, щоб щоденна робота з екранними пристроями періодично призупинялася на перерви або замінювалася іншою роботою з метою зменшення робочого навантаження біля екрану.

2.7. Роботодавець повинен консультувати працівників та/або уповноважених працівниками осіб з питань охорони праці (якщо профспілка у суб'єкта господарювання не створювалася), а також забезпечувати їх участь в обговоренні всіх питань, що стосуються безпеки та захисту здоров'я під час роботи з екранними пристроями.

2.8. Роботодавець зобов'язаний забезпечити за свій рахунок можливість проведення медичних (офтальмологічних) оглядів працівників:

до початку роботи з екранним пристроєм;

протягом такої роботи з періодичністю, визначеною Порядком проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженим

наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 року № 246, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23 липня 2007 року за № 846/14113;

при погіршенні зору, що може бути пов'язане з використанням екранних пристроїв.

У разі потреби, за результатами періодичного медичного огляду працівників, роботодавець повинен забезпечити проведення оздоровчих

заходів та усунути причини, що призводять до професійних захворювань.

III. Вимоги до виробничих приміщень

3.1. Загальні вимоги

3.1.1. Виробничі об'єкти повинні відповідати проектній документації, затвердженій в установленому порядку.

3.1.2. Електробезпека будівель та приміщень, де розміщені робочі місця користувачів ЕОМ з ВДТ і ПП, повинна відповідати вимогам Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці від 09 січня 1998 року № 4, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 10 лютого 1998 року за № 93/2533, Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики від 25 липня 2006 року № 258, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2006 року за № 1143/13017.

3.1.3. Для всіх будівель і приміщень, де знаходяться робочі місця користувачів ЕОМ з ВДТ і ПП, повинно бути визначено клас зони згідно з Правилами безпечної експлуатації електроустановок, затвердженими наказом Держнаглядохоронпраці від 06 жовтня 1997 року № 257, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 13 січня 1998 року за № 11/2451 (далі – Правила безпечної експлуатації електроустановок). Відповідне позначення повинно бути нанесено на вхідних дверях кожного приміщення згідно з Технічним регламентом знаків безпеки і захисту здоров'я працівників, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2009 року № 1262.

3.1.4. Будівлі та приміщення, де розміщені робочі місця користувачів ЕОМ з ВДТ і ПП, мають бути не нижче II ступеня вогнестійкості.

3.1.5. Вимоги щодо пожежної безпеки будівель та приміщень, де розміщені робочі місця, обладнані екранними пристроями, повинні відповідати вимогам, встановленим Правилами пожежної безпеки в Україні, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697 (далі – Правила пожежної безпеки в Україні).

3.1.6. Приміщення, де розміщені робочі місця користувачів ЕОМ з ВДТ і ПП, крім приміщень, у яких розташовані великі ЕОМ загального призначення (сервери), мають бути оснащені системою автоматичної пожежної сигналізації з димовими пожежними сповіщувачами та переносними вогнегасниками.

В інших приміщеннях допускається встановлювати теплові пожежні сповіщувачі.

3.1.7. Приміщення, де розміщені робочі місця користувачів ЕОМ з ВДТ і ПП, крім приміщень, у яких розташовані великі ЕОМ загального призначення (сервери), мають бути оснащені вогнегасниками, кількість яких визначається відповідно до вимог чинного законодавства.

3.1.8. Приміщення, де розміщуються робочі місця працівників, які працюють з серверами загального призначення, обладнуються системою автоматичної пожежної сигналізації та засобами пожежогасіння відповідно до вимог чинного законодавства України і вимог нормативно-технічної та експлуатаційної документації виробника.

3.1.9. Проходи до засобів пожежогасіння мають бути вільними.

3.1.10. Неприпустимим є розташування приміщень категорій А і Б, а також виробництв з мокрими технологічними процесами поряд з приміщеннями, де розташовуються ЕОМ з ВДТ і ПП, а також над ними чи під ними.

У разі розміщення електроустаткування з екранними пристроями безпосередньо у виробничих приміщеннях повинні бути передбачені заходи із захисту їх від потрапляння вологи (захисні екрани, перегородки, підставки тощо).

3.1.11. Будівлі та приміщення, де розміщені робочі місця користувачів ЕОМ з ВДТ і ПП, повинні відповідати вимогам нормативно-технічної та експлуатаційної документації виробника таких ЕОМ з ВДТ і ПП, чинних санітарних норм і правил.

3.1.12. На робочих місцях, обладнаних екранними пристроями, повинен бути забезпечений і підтримуватися належний рівень вологості.

3.1.13. У приміщеннях з джерелами шкідливих виробничих факторів робочі місця користувачів ЕОМ з ВДТ і ПП мають розміщуватися в ізольованих кабінах, які обладнані повітрообміном.

3.1.14. Робоче місце користувача ЕОМ з ВДТ і ПП повинно бути спроектовано таким чином і мати такі розміри, щоб користувачу було надано простір для зміни робочого положення та рухів (площа має бути не менше 6,0 кв.м, об'єм – не менше 20,0 куб.м).

3.1.15. Природне та штучне освітлення робочого місця повинно створювати нормальні умови освітлення і відповідний контраст між екраном і навколишнім середовищем, з урахуванням виду роботи та вимог видимості з боку користувача ЕОМ з ВДТ і ПП.

Можливий відблиск світла, що засліплює, та віддзеркалювання на екрані чи іншому устаткуванні повинні усуватися шляхом відповідного розміщення робочого місця, а також завдяки розташуванню і вибору відповідних типів штучних джерел світла.

3.1.16. Робочі місця повинні проектуватися таким чином, щоб джерела світла або стіни не викликали прямого віддзеркалення та, наскільки це можливо, відбиття на екрані. Вікна повинні оснащуватися відповідною

системою регульованих шторок для зменшення денного світла, що падає на екранний пристрій.

3.1.17. При облаштуванні робочого місця користувача ЕОМ з ВДТ і ПП необхідно обирати таке устаткування, яке не створює зайвого шуму та не виділяє надлишкове тепло.

3.1.18. Для забезпечення безпеки та захисту здоров'я працівників все випромінювання від ЕОМ з ВДТ і ПП має бути зведене до незначного рівня з погляду безпеки та охорони здоров'я працівників.

3.1.19. Заземлені конструкції, що знаходяться в приміщеннях, де розміщені робочі місця користувачів ЕОМ з ВДТ і ПП (батареї опалення, водопровідні труби, кабелі із заземленим відкритим екраном), мають бути надійно захищені діелектричними щитками або сітками з метою недопущення потрапляння працівника під дію напруги.

3.2. Вимоги електробезпеки під час експлуатації ЕОМ з ВДТ і ПП

3.2.1. ЕОМ з ВДТ і ПП, інше устаткування (апарати управління, контрольні-вимірювальні прилади, світильники), електропроводи та кабелі за виконанням і ступенем захисту мають відповідати класу зони за Правилами безпечної експлуатації електроустановок, мати апаратуру захисту від струму короткого замикання та інших аварійних режимів.

3.2.2. Лінія електромережі для живлення ЕОМ з ВДТ і ПП виконується як окрема групова трипровідна мережа шляхом прокладання фазового, нульового робочого та нульового захисного провідників. Нульовий захисний провідник використовується для заземлення (занулення) електроприймачів.

Не допускається використовувати нульовий робочий провідник як нульовий захисний провідник.

3.2.3. У приміщенні, де одночасно експлуатуються понад п'ять ЕОМ з ВДТ і ПП, на помітному та доступному місці встановлюється аварійний резервний вимикач, який може повністю вимкнути електричне живлення приміщення, крім освітлення.

3.2.4. ЕОМ з ВДТ і ПП повинні підключатися до електромережі тільки за допомогою справних штепсельних з'єднань і електророзеток заводського виготовлення.

3.2.5. Не допускається підключати ЕОМ з ВДТ і ПП до звичайної двопровідної електромережі, в тому числі – з використанням перехідних пристроїв.

3.2.6. Електромережі штепсельних з'єднань та електророзеток для живлення ЕОМ з ВДТ і ПП потрібно виконувати за магістральною схемою, по 3-6 з'єднань або електророзеток в одному колі.

3.2.7. Електромережу штепсельних розеток для живлення ЕОМ з ВДТ і ПП при розташуванні їх уздовж стін приміщення прокладають по підлозі поруч зі стінами приміщення, як правило, в металевих трубах і гнучких металевих рукавах, а також у пластикових коробах і пластмасових рукавах з відводами відповідно до затвердженого плану розміщення обладнання та технічних характеристик обладнання.

При розміщенні в приміщенні до п'яти ЕОМ з ВДТ і ПП допускається прокладання трипровідникового захищеного проводу або кабелю в оболонці з негорючого чи важкогорючого матеріалу по периметру приміщення без металевих труб та гнучких металевих рукавів.

3.2.8. При організації робочих місць користувачів ЕОМ з ВДТ і ПП електромережу штепсельних розеток для живлення ЕОМ з ВДТ і ПП у центрі приміщення прокладають у каналах або під знімною підлогою в металевих трубах або гнучких металевих рукавах. При цьому не допускається застосовувати провід і кабель в ізоляції з вулканізованої гуми та інші матеріали, які містять сірку.

IV. Вимоги до ЕОМ з ВДТ і ПП

4.1. ЕОМ з ВДТ і ПП мають відповідати вимогам чинних в Україні стандартів, цим Вимогам і мати позитивний висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи згідно з Порядком проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09 жовтня 2000 року № 247, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 10 січня 2001 року за № 4/5195.

4.2. Ввезення, реалізація та використання ЕОМ з ВДТ і ПП закордонного виробництва здійснюються відповідно до вимог чинного законодавства.

4.3. За способом захисту людини від ураження електричним струмом ЕОМ з ВДТ і ПП мають відповідати I класу захисту або мають бути заземлені.

Неприпустиме використання клем функціонального заземлення для підключення захисного заземлення.

V. Вимоги до організації робочого місця користувача ЕОМ з ВДТ і ПП

5.1. Використання екранних пристроїв не повинно бути джерелом дії шкідливих та небезпечних факторів, факторів важкості праці та інших ризиків для працівників (користувачів ЕОМ з ВДТ і ПП).

5.2. Організація робочого місця користувача ЕОМ з ВДТ і ПП повинна забезпечувати відповідність усіх елементів робочого місця та їх розташування ергономічним вимогам.

5.3. Символи на екрані ВДТ повинні бути добре позначені і чітко представлені, мати відповідний розмір, між символами і рядками символів повинна бути належна відстань.

Зображення на екрані має бути стабільним, без будь-яких нехарактерних сигналів або інших видів нестабільності.

Яскравість та/або контрастність символів має бути легко регульована користувачем ЕОМ з ВДТ і ПП.

Екран ВДТ повинен легко та вільно повертатися і нахилитися відповідно до потреби користувача ЕОМ з ВДТ і ПП.

Має бути передбачена можливість використання окремої підставки, або регульованого столу для розміщення екрану.

Екран не повинен відблискувати або відбивати світло, що може викликати дискомфорт у користувача ЕОМ з ВДТ і ПП.

5.4. Розміщення принтера або іншого пристрою введення-виведення інформації на робочому місці не повинно створювати перешкод для роботи з екраном ВДТ та забезпечувати зручність ручного керування пристроєм введення-виведення інформації в зоні досяжності моторного поля.

5.5. Клавіатура має бути автономною для того, щоб користувач ЕОМ з ВДТ і ПП міг обрати зручну робочу позу і уникнути втоми рук.

Клавіатура повинна мати матову поверхню, щоб уникнути віддзеркалювання, а позначення клавіш повинно бути достатньо контрастним і розбірливим.

5.6. Робочий стіл або робоча поверхня мають бути достатнього розміру та мати поверхню з низькою відбивною здатністю.

5.7. Робоче крісло повинно бути стійким і дозволяти користувачу ЕОМ з ВДТ і ПП легко рухатися та займати зручне положення.

Сидіння повинно регулюватися по висоті, а спинка сидіння - як по висоті, так і по нахилу.

Повинна бути передбачена підставка для тих, кому це необхідно для зручності.

5.8. За потреби особливої концентрації уваги під час виконання робіт суміжні робочі місця користувачів ЕОМ з ВДТ і ПП необхідно відділяти одне від одного перегородками.

5.9. При організації робочого місця, яке передбачає роботу з ЕОМ з ВДТ і ПП для керування технологічним обладнанням (станки з програмним управлінням, роботизовані технологічні комплекси, обладнання для гнучкого автоматизованого виробництва тощо), слід передбачати:

достатній простір для працівника (користувача ЕОМ з ВДТ і ПП);

вільну досяжність органів ручного керування в зоні моторного поля (відстань по висоті – 900-1330 мм, по глибині – 400-500 мм);

розташування екрана ВДТ у робочій зоні, яке буде забезпечувати зручність зорового спостереження у вертикальній площині під кутом + – 30 град. від лінії зору користувача ЕОМ з ВДТ і ПП, а також зручність використання ВДТ під час коригування керуючих програм одночасно з виконанням основних виробничих операцій;

можливість повертання екрана ВДТ навколо горизонтальної та вертикальної осей.

5.10. При розробці, виборі, замовленні та модифікації програмного забезпечення, а також при розробці завдань, що передбачають використання устаткування з екранними пристроями, роботодавець згідно діючого законодавства повинен забезпечувати, щоб:

програмне забезпечення відповідало розв'язуванню завданням;

програмне забезпечення було простим у використанні, а де необхідно, адаптованим до рівня знань і досвіду користувача ЕОМ з ВДТ і ПП;

працівники (користувачі ЕОМ з ВДТ і ПП) одержували зворотний зв'язок про роботу систем;

системи видавали на екран інформацію у форматі і темпі, зручному для користувачів ЕОМ з ВДТ і ПП;

інтерфейс програмного забезпечення розроблявся з орієнтацією на конкретну групу користувачів ЕОМ з ВДТ і ПП та середовище його

використання.

VI. Вимоги безпеки під час роботи з ЕОМ з ВДТ і ПП

6.1. Щодня перед початком роботи необхідно очищати екран ВДТ від пилу та інших забруднень.

6.2. Після закінчення роботи ЕОМ з ВДТ і ПП повинні бути відключені від електричної мережі.

6.3. У разі виникнення аварійної ситуації необхідно негайно відключити ЕОМ з ВДТ і ПП від електричної мережі.

6.4. Не допускається:

виконувати обслуговування, ремонт та налагодження ЕОМ з ВДТ і ПП безпосередньо на робочому місці користувача;

зберігати біля ЕОМ з ВДТ і ПП папір, диски, інші носії інформації, запасні блоки, деталі тощо, якщо вони не використовуються для поточної роботи;

відключати захисні пристрої, самочинно проводити зміни у конструкції та складі ЕОМ з ВДТ і ПП або їх технічне налагодження;

працювати з ВДТ, у яких під час роботи з'являються нехарактерні сигнали, нестабільне зображення на екрані тощо.

Директор Департаменту заробітної

плати та умов праці О. Товстенко

***

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту наказу Міністерства соціальної політики України

„Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями”

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями” (далі – проект акта) розроблено на реалізацію пункту 396 Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 року № 847-р.

2. Мета і шляхи її досягнення

Метою розроблення проекту акта є імплементація положень Директиви Ради 90/270/ЄС від 29 червня 1990 року про мінімальні вимоги безпеки та здоров'я при роботі з екранними пристроями (п'ята рамкова Директива в значенні частини 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄС).

Досягнення мети передбачається шляхом затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями та фактичної реалізації положень цього нормативно-правового акта.

3. Правові аспекти

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють відносини у цій сфері є: Кодекс законів про працю України, Закон України „Про охорону праці”, Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 26 березня 2010 року № 65, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 19 квітня 2010 року за № 293/17588, Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 10 грудня 1998 року № 7, Правила безпечної експлуатації електроустановок, затверджені наказом Держнаглядохоронпраці від 06 жовтня 1997 року № 257, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 13 січня 1998 року за № 11/2451, Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджені наказом Держнаглядохоронпраці від 09 січня 1998 року № 4, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 10 лютого 1998 року за № 93/2533, Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів, затверджені наказом Міністерства палива та енергетики від 25 липня 2006 року № 258, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2006 року за № 1143/13017.

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проекту акта не потребує виділення додаткових коштів із загального фонду державного бюджету.

5. Позиція заінтересованих органів

Проект акта потребує погодження з Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством охорони здоров'я України, Фондом соціального страхування України, Державною інспекцією ядерного регулювання України, Державною регуляторною службою України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій та підлягає державній реєстрації у Міністерстві юстиції України.

6. Регіональний аспект

Проект акта не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

6¹. Запобігання дискримінації

У проекті акта відсутні положення, що містять ознаки дискримінації.

7. Запобігання корупції

У проекті акта відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

8. Громадське обговорення

Проект акта розміщено на офіційному сайті Держпраці (www.dsp.gov.ua).

9. Позиція соціальних партнерів

Проект акта стосується соціально-трудової сфери та потребує погодження із Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні та Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні.

10. Оцінка регуляторного впливу

Проект акта є регуляторним. З метою оцінки відповідності принципам державної регуляторної політики проведено аналіз регуляторного впливу

проекту акта.

10¹. Вплив реалізації акта на ринок праці

Прийняття проекту акта не впливає на ринок праці.

11. Прогноз результатів

Прийняття проекту акта встановить єдиний порядок організації охорони праці та сприятиме поліпшенню безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями.

Заступник Міністра

О. Крентовська

_____ 2017 р.

***

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

проекту наказу Міністерства соціальної політики України

„Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями”

I. Визначення проблеми

На сьогоднішній день кожний другий працівник працює з комп'ютером. Дані вимоги необхідні.

На цей час законодавчим актом, що регламентує вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями, є Кодекс законів про працю України, Закон України „Про охорону праці”, Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 26 березня 2010 року № 65, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 19 квітня 2010 року за № 293/17588, Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 10 грудня 1998 року № 7, Правила безпечної експлуатації електроустановок, затверджені Держнаглядом охорони праці від 06 жовтня 1997 року № 257, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 13 січня 1998 року за № 11/2451, Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджені наказом Держнаглядом охорони праці від 09 січня 1998 року № 4, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 10 лютого 1998 року за № 93/2533, Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів, затверджені наказом Міністерства палива та енергетики від 25 липня 2006 року № 258, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2006 року за № 1143/13017, у яких визначено обов'язки роботодавця та працівника під час роботи з екранними пристроями.

Загалом національне законодавство у сфері охорони праці під час роботи з екранними пристроями відповідає європейським нормам. Однак Директива Ради 90/270/ЄЕС від 29 травня 1990 року про мінімальні вимоги безпеки та здоров'я при роботі з екранними пристроями (п'ята рамкова Директива в значенні частини 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС), містить більш конкретні обов'язки роботодавця під час роботи з екранними пристроями.

Проблема, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, полягає у необхідності імплементації положень Директиви Ради 90/270/ЄЕС від 29 травня 1990 року про мінімальні вимоги безпеки та здоров'я при роботі з екранними пристроями (п'ята рамкова Директива в значенні частини 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС), стосовно мінімальних вимог безпеки та захисту здоров'я під час роботи з екранними пристроями.

Оскільки відповідність мінімуму вимог , що забезпечують гарантію більш високого рівня безпеки і гігієни праці на робочих місцях з екранними пристроям, є обов'язковими з метою забезпечення безпеки та гігієни праці працівників.

Визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки пов'язана безпосередньо з охороною життя та здоров'я працівників, тому потребує вирішення шляхом державного регулювання. Положення, викладені в проекті наказу, мають загальнообов'язковий характер і не можуть затверджуватися локальними актами суб'єктів господарювання.

Відповідно до частини 1 статті 4 Закону України „Про охорону праці” державна політика в галузі охорони праці спрямована на створення належних, безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням. Отже, регулювання відносин у цій сфері належить безпосередньо до компетенції відповідних органів держави.

У разі залишення ситуації без змін можливе лише часткове досягнення визначених цілей. Чинні на цей час в Україні нормативно-правові акти, які встановлюють вимоги охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин, не в повній мірі відповідають вимогам законодавства ЄС. Чинна редакція Правил охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин не відповідає чинному законодавству та не в повній мірі враховує досягнення науково-технічного прогресу.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	так	ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання,	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

II. Цілі державного регулювання

Проект наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями” розроблено на реалізацію пункту 396 Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 року № 847-р.

Основними цілями його прийняття є врегулювання відносин у сфері охорони праці під час роботи з екранними пристроями шляхом запровадження заходів щодо сприяння поліпшенню охорони праці, а також запобіганню нещасним випадкам і травматизму, що виникають внаслідок професійної діяльності.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	У разі залишення ситуації без змін можливе лише часткове досягнення визначених цілей. Чинні на цей час в Україні нормативно-правові акти, які встановлюють вимоги охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин, не в повній мірі відповідають вимогам законодавства ЄС. Чинна редакція Правил охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин не відповідає чинному законодавству та не в повній мірі враховує досягнення науково-технічного прогресу.
Альтернатива 2	Прийняття цього регуляторного акта

дозволить врегулювати відносини у сфері охорони праці під час роботи з екранними пристроями, що в повній мірі відповідає вимогам законодавства ЄС.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей:

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні.	Витрати на компенсації, що виплачуються державою на відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників.
Альтернатива 2	Удосконалення нормативно-правової бази. Розвиток інтеграційних процесів і створення передумов для набуття Україною статусу асоційованого члена ЄС.	Витрати на контроль за виконанням регуляторного акта.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні.	Витрати, на відновлення працездатності та здоров'я, спричиненими нещасними випадками та професійними захворюваннями.
Альтернатива 2	Підвищення рівня безпеки праці та здоров'я працездатного населення.	Відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	423*	15 510*	47 555*	1910830	1 974 318*
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,02	0,79	2,41	96,78	100

* у зв'язку з відсутністю статистичних даних прийнято розподіл загальної кількості суб'єктів господарювання за даними офіційного веб-сайту Державної служби статистики України (www.ukrstat.gov.ua) щодо показників структурної статистики по суб'єктах господарювання з розподілом за їх розмірами у 2015 році. Дані наведено без урахування результатів діяльності банків, бюджетних установ, тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції;

*мікропідприємства не враховано, так як вимоги застосовуються в основному для офісних приміщень.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні.	Відсутні.
Альтернатива 2	Зниження рівня виробничого травматизму, професійної захворюваності.	Витрати робочого часу, пов'язані з вивченням вимог прийнятого регуляторного акта та витрати, пов'язані з дотриманням цих вимог.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	Витрати відсутні.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	2	У разі залишення ситуації без змін можливе лише часткове досягнення визначених цілей.
Альтернатива 2	4	Цілі прийняття регуляторного акта досягаються повною мірою.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Вигоди для держави, громадян та суб'єктів господарювання відсутні.	Витрати для держави складають компенсації на відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті. Витрати для громадян полягають у відновленні	2 місце у рейтингу. У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін деякі важливі аспекти проблеми залишаться невирішеними, що не забезпечить

		працездатності та здоров'я, спричиненими нещасними випадками та професійними захворюваннями. Витрати для суб'єктів господарювання відсутні.	досягнення поставленої мети повною мірою, зокрема, в частині зобов'язань щодо імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами. Кількість витрат перевищує кількість вигод.
Альтернатива 2	Вигоди для держави передбачаються в удосконаленні нормативно-правової бази шляхом імплементації положень законодавства ЄС. Вигоди для громадян полягають у підвищенні рівня безпеки праці та здоров'я. Вигоди для суб'єктів господарювання	Витрати для держави, пов'язані з контролем за виконанням регуляторного акта. Витрати для громадян відсутні. Витрати для суб'єктів господарювання часові, пов'язані з вивченням вимог прийнятого регуляторного акта та дотриманням цих вимог і підбання аварійних	4 місце у рейтингу. У разі прийняття регуляторного акта встановлені цілі будуть досягнуті повною мірою, що повністю забезпечить потребу у вирішенні проблеми. Кількість вигод більша за кількість витрат.

	полягають у зниженні рівня виробничого травматизму та професійної захворюваності.	резервних вимикачів, вартість 1 вимикача =84 грн	
--	---	--	--

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Проектом наказу передбачається затвердження Вимог безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями, які встановлюють відповідним положенням законодавства Європейського Союзу:

обов'язки роботодавців щодо захисту здоров'я та безпеки працівників;

вимоги безпеки під час роботи з екранними пристроями незалежно від їхнього типу та моделі.

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування заінтересованих органів, соціальних партнерів та громадськості про його вимоги, зокрема, шляхом його розміщення на офіційному сайті Державної служби України з питань праці.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

ТЕСТ

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання,

проведено розробником у період з 12 грудня 2016 року до 01 квітня 2017 року.

№ з/п	Вид консультації (публічні консультації прями (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прями (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Робочі зустрічі з представниками малого підприємництва	15	За результатами робочих зустрічей з представниками малого підприємництва запропоновано в проекті регуляторного акта встановити вимогу щодо можливості роботодавця встановлювати більш жорсткі вимоги до безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями, враховуючи те, що проектом регуляторного акта відповідно до вимог законодавства ЄС встановлено

			лише мінімальні вимоги
2	Консультація з закордонними експертами	7	Закордонними експертами підтверджена необхідність державного регулювання сфери охорони життя та здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями відповідно до вимог законодавства ЄС.

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 63488 (одиниць);

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 3,22 відсотки.

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

№ з/п	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка „прямих” витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	Придбання аварійних резервних вимикачів,	84 грн.		84 грн.

	Вартість 1 вимикача =84 грн.			
2	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування	не передбачені	не передбачені	не передбачені
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати – витратні матеріали)	Додаткові витрати суб'єктів малого підприємництва відсутні (відповідно до Переліку заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до витрат, затвердженого постановою КМУ від 27.06.2003 р. № 994)		
4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)			
5	Інші процедури (навчання з питань охорони праці)			
6	Разом, гривень	84 грн.	X	84грн
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	63 488 одиниць		
8	Сумарно, гривень	5 332 992 грн		26 664 960 грн
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування				
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання 1 год. на ознайомлення.	19,34 грн.		

	Вартість 1 год. – 19,34 грн.; 1 особа на підприємство: 19,34 * 63 488			
10	Процедури організації виконання вимог регулювання	Додаткові витрати суб'єктів малого підприємництва відсутні (відповідно до Переліку заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до витрат, затвердженого постановою КМУ від 27.06.2003 р. № 994)		
11	Процедури офіційного звітування	не передбачені	не передбачені	не передбачені
12	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	не передбачені	не передбачені	не передбачені
13	Інші процедури	не передбачені	не передбачені	не передбачені
14	Разом, гривень	1 127 852 грн.	X	6 139 289 грн.
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	63488		
16	Сумарно, гривень	6 460 844 грн.	X	32 304 220 грн.

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок вартості адміністрування регулювання: Державна служба України з питань праці.

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

№ з/п	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1	Оцінка „прямих” витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	5 332 992 грн	26 664 960 грн
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	1 127 852 грн.	6 139 289 грн.
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	6 460 844	32 304 220
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва		X
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	6 460 844	32 304 220 грн.

5. Розроблення коригуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання не передбачено.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії акта не обмежений, пропонується регуляторний акт розрахований на довгострокову дію і набирає чинність з дня, наступного

за днем його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Виходячи з цілей державного регулювання, визначених у другому розділі аналізу регуляторного впливу, для відстеження результативності цього регуляторного акта обрано такі показники:

- розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта, – не прогнозується;
- кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта – роботодавці (суб'єкти господарювання) та працівники, діяльність яких пов'язана з використанням екранних пристроїв;
- розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта, – незначні;
- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – високий.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності дії регуляторного акта здійснюватиметься через рік після набрання чинності цим регуляторним актом. Повторне відстеження - через 2 роки з дня набрання чинності.

Періодичні відстеження здійснюватимуться раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Відповідні відстеження будуть проводитись шляхом аналізу статистичних даних, виконавцем яких є Державна служба України з питань праці.

Перший заступник Міністра

соціальної політики Ольга Крентовська

_____ 2017 року